

YRITTÄJYYSKASVATUS KIINNITTÄÄ OPETUKSEN YHTEISKUNNAN AJANKOHTAISIIIN TEEMOIHIN

Yrittäjyyskasvatuksen valtakunnallisten kärkihankkeiden ja toimijatahojen puolesta tuomme muutamia näkökulmia tiedoksi tuntijakotyöryhmälle. Toimijatahoilla on pitkäjänteinen ja vahva kokemus yrittäjyyskasvatuksen toteutumisesta koulutuksesta sekä aihekokonaisuuden läpinäkyvyyden positiivisista vaikutuksista. Haluamme näin ollen ilmaista tahtotilan yrittäjyyskasvatuksen säilymiseen ja edelleen kehittämiseen osana opetussuunnitelman perusteita aihekokonaisuutena sekä yhteiskunnan haasteisiin vastavana teemana, joka toteutuakseen edellyttää enemmän tuntiresurssia ja työkaluja. (OPM 2009:7)

YRITTÄJYYSKASVATUKSEN VAIKUTUKSET

1. Oppilaissa

Kokemustemme mukaan yrittäjyyskasvatus edistää ja vahvistaa yleissivistävän koulutuksen

- *monipuolisempia opetusmenetelmiä*, jolloin koulutuksessa opittu tieto otetaan käyttöön esim. tekemällä oppimisen perustuvien toimintojen kautta, mikä edistää ja aktivoi nuoria vaikuttamaan ja osallistamaan toimintaan
- *koulu-yrittäjäyhteistyötä*, jolloin oppilaat saavat realistista tietoa yhteiskunnasta, työelämän haasteista ja työntekijältä edellytettäviltä taidoista ja vaatimuksista sekä
- *toimintakulttuuria kokonaisvaltaisesti* esim. opettajan omaa työtä ja koulun henkeä yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaavaksi päivittäen.

Yrittäjyyskasvatus vahvistaa oppilaiden itseluottamusta, omien taitojen ja kykyjen tiedostamista, jolloin yrittäjyyskasvatukseen yhdistettävät toimintamallit ja koulussa opitut tiedot käytäntöön kannustava opetus voi parhaimmillaan ennaltaehkäistä syrjäytymistä.

2. Yhteiskunnassa

Pitkäjänteinen yrittäjyyskasvatus on myös avain Suomen hyvinvointivaltioistatuksen turvaamiseen. Kansakunnan kyvykkyys muodostuu yksilöiden tavasta ajatella, suhtautua ja toimia. Tässä nousee esiin yrittäjyyskasvatuksen mahdollisuus vaikuttaa sekä asenteisiin että myöhemmin yrittäjäksi ryhtymiseen.

YRITTÄJYYSKASVATUKSEN TOIMENPITEET OPETUSSUUNNITELMASSA LÄHITULEVAISUUDESSA

Koulutuksen haasteellinen tehtävä on ymmärtää yrittäjyyskasvatuksen merkitys kokonaisvaltaisena toimintana joka vahvistaa hyvinvointia luovaa osaamispääomaa, sisäisestä yrittäjyydestä voimaantunutta työvoimaa ja vastuullisesti kasvavia yrityksiä ja upeita työpaikkoja. *Asennekasvatus tähän aloitetaan voimassa olevien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti tiedostetun ja tunnustetun sisäisen yrittäjyyden tukemisella jo koulutuksen varhaisvuosista alkaen.*

YRITTÄJYYSKASVATUS AIHEKOKONAISSUUTENA JA TULEVAISUUDEN TUNTIKEHYKSESSÄ

Yrittäjyyskasvatus vahvistuu koulutuksen arjessa vain opettajien ajanmukaisen täydennyskoulutuksen (opetusmenetelmät, yrittäjyyden yhteiskunnallisen ulottuvuuden ymmärtäminen) ja opetukseen varatun riittävän resurssin ja tuntikehyksen tuella.

Yrittäjyys aihekokonaisuutta tulee edelleen vahvistaa, jolloin koulutuksen kiinnittyminen ja vuoropuhelu lähiyhteiskuntaan ja 2010 (2020)- luvulla edellytettäviin työelämän haasteisiin vastaa hyvinvointiyhteiskunnan ajanmukaista kehittymistä työnmuutos huomioiden. Yrittäjyys ja yrittäjyyskasvatus -käsitteet tulee avata opetuksen näkökulmasta sekä kuvata aiempaa selkeämmin hyvien käytänteiden, erilaisten oppimisympäristöjen ja käytännönläheisen toiminnan kautta opetussuunnitelmissa. Yrittäjyys aihekokonaisuuden ja tuntikehyksen suunnittelun pohjalle haluamme esittää seuraavia toimenpiteitä.

”Peruskunnan ylläpitäminen”

1. AIHEKOKONAISUUDEN SÄILYMINEN ENNALLAAN

Aihekokonaisuuden säilyminen ja yrittäjyyskasvatuksen päivittäminen ja avaaminen 2010-luvun termein vahvemmin osaksi opetussuunnitelmaa ja ainekohtaisia tavoitteita. Toimenpiteenä lisäksi opetussuunnitelman ”käyttöopas”- opettajille.

”Vauhtikestävyuden vahvistaminen”

2. AIHEKOKONAISUUDEN SYVENTÄMINEN

Aihekokonaisuuden säilyminen ja yrittäjyyskasvatuksen syventäminen 2010 –luvun haasteena, käsitteenä ja toimintatapana sekä vahvempi linkitys aineiden välille sekä ympärillä olevaan yhteiskuntaan.

”Huipputuloksista nauttiminen”

3. AIHEKOKONAISUUDEN SYVENTÄMINEN JA INTEGROIMINEN ERI OPPIAINEISIIN ALLAKUVATUN MUKAISESTI

Aihekokonaisuus kaikissa oppiaineissa (myös OPM 2020 – strategian tavoitteet) selkeästi avattuna; sisältökuvaus, oppiaineiden välinen vuoropuhelu, ”työsuunnitelman omainen”- mallinnus opetuksen tueksi. Mallinnus kokoaa erilaisen verkostoyhteistyön esimerkkejä ja kannustaa jokaista opettajaa pohtimaan yrittäjyyttä ja koulu-yhteiskuntayhteistyötä 2010 –luvun opetuksen näkökulmasta.

TAUSTAA - YRITTÄJYYSKASVATUKSEN KONKREETTISET TOIMENPITEET 2010

YES-yrittäjyyskasvatuskeskusverkosto – opettajan tukipalvelut lähellä

YES-keskukset tarjoavat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen opettajille konkreettista apua yrittäjyyskasvatuksen toteuttamiseen. YES-keskuksista saatavia palveluja ovat opettajien koulutus, yrittäjyyskasvatuksen materiaalit, opetussuunnitelmien kehittämispalvelut, koulu-yritysyhteistyöpalvelut sekä Nuori Yrittäjyys ry:n aluetoimistopalvelut. Keskuksia on tällä hetkellä 15 ja vuoden 2010 verkosto kattaneen koko maan 25 keskuksella. YES-keskuksilla on siten merkittävä rooli yrittäjyyskasvatuksen alueellisina verkottajina, opettajien sparraajina ja valtakunnallisena yrittäjyyskasvatuksen jakelukanavana. Opetussuunnitelmauudistuksen jalkauttamisessa kouluihin yrittäjyyskasvatuksen osalta YES-keskuksilla on merkittävä rooli ja keskukset voivat järjestää esim. uudistukseen liittyvää koulutusta. Yes-keskusten maakuntahanke toteutuu yhteistyössä opetushallituksen (esr) tuella.

Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo – opettajan yrittäjyyskasvatus työtä voi jatkossa mitata

Vaikka yrittäjyyskasvatus on jo pitkään ollut läpileikkaavasti osa opettajien työtä, on yrittäjyyskasvatustoimien seuranta ja arviointi ollut lapsenkengissä. Käytännössä opettajilta ja rehtoreilta on puuttunut kulttuuri, sisällöt sekä työkalut, joilla aihekokonaisuuden toteutumista on voitu seurata. Nyt käynnissäolevalla Opetushallituksen rahoittamalla ja **Lappeenrannan teknillisen yliopiston** koordinoimalla Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo ESR-hankkeella vastataan tuohon haasteeseen ja rakennetaan opettajille käytännönläheinen työkalu verkkoon. Mittariston avulla opettaja voi itsearvioida yrittäjyyskasvatuksen tavoitteiden toteutumista opetuksessaan ja saa käytännönvinkkejä opetuksen kehittämiseen. Työkalu valmistuu perusasteen ja toisen asteen sekä koulutuspäätäjien käyttöön vuoden kuluttua. Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo toteutuu yhteistyössä opetushallituksen (esr) tuella.

Nuori Yrittäjyys ry – työkaluja ja menetelmiä opettajille

Nuori Yrittäjyys ry tarjoaa tekemällä oppimiseen perustuvia opinto-ohjelmakokonaisuuksia 6-25 –vuotiaille oppilaille. Opinto-ohjelmat ovat pitkälle suunniteltuja, laadukkaasti tuotteistettuja kokonaisuuksia, joiden tueksi on avattu nykyisten opetussuunnitelmien perusteiden tavoitteet ainekohtaisesti (esi- ja yleissivistävässä koulutuksessa) aihekokonaisuuden näkökulmasta. Osa opinto-ohjelmista tarjoaa välittömän kontaktin kansainvälisiin toimijoihin. Tutkimusten mukaan NY Vuosi yrittäjänä –opinto-ohjelmalla on suora korrelaatio sisäisen yrittäjyyden taitojen vahvistumisen sekä uusien yritysten perustamiseen. NY pilotoi parhaillaan alakouluun suunnattuja opintokokonaisuuksia opetushallituksen tuella. Nuori Yrittäjyys ry:n ohjelmiin on voinut osallistua Suomessa 15:n vuoden ajan. Nuori Yrittäjyys ry:n alakoulu ohjelmia pilotoidaan opetushallituksen (esr) tuella.

Virpi Utriainen
Toiminnanjohtaja
Nuori Yrittäjyys ry
www.nuoriyrittajyys.fi

Satu Ahlman
Projektijohtaja
YES-keskukset
www.yes-keskus.fi

Elena Ruskovaara
Projektipäällikkö
Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo
www.lut.fi/koke/mittaristo